

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/80/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1212220809
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1212220809.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Huszára a členiek senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a JUDr. Magdalény Florekovej, v právnej veci žalobcu: maloletý H. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. X, B., zastúpeného zákonnými zástupcami: 1./ D.. F. E., nar. XX.XX.XXXX, 2./ E. E., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom R. X, B., zastúpený JUDr. Oskarom Chnárkom, advokátom so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, proti žalovanému: Univerzitná nemocnica Bratislava, so sídlom Pažítková 4, Bratislava, IČO: 31 813 861, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 29.novembra 2017 č. k. 51C/153/2012-516, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti zmeňuje tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu 140.117,40€ spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne od 23.11.2012 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku odvolací súd žalobu zamietá.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi istinu 186.823,20 € s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 186.823,20 € od 08.08.2012 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku súd žalobu zamietol a žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

1.1. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, výsluchom svedkov a znaleckým dokazovaním a zo záveru odborného posudku vypracovaného F.. L. G. X., odborným konzultantom, na žiadosť ÚDZS obj. č. XXX/XXX/POXX/XXXX na prešetrenie zdravotnej starostlivosti, ktorá bola poskytnutá p. E. E. na I. gynekologicko-pôrodníckej klinike UN Bratislava zistil, že lekári nepochybili pri vedení pôrodu a dôsledne monitorovali ozvy plodu intrauterinne u pacientky E. E.. Je o tom záznam v dekurze pôrodného sálu a z monitoringu kardiotokeografu. Pri prvej decelerácii oziev, ktorú zachytili, nebol dôvod ukončiť graviditu cisárskym rezom, nakoľko ozvy sa upravili po polohovaní pacientky a podaní kyslíka. Pri druhej decelerácii, ktorá je písomne zdokumentovaná, už bol indikovaný cisársky rez, ktorý bol vykonaný rýchlo, včas a dieťa bolo vybavené bez známok ťažkej hypoxie. Jediná chyba dokumentácie je, že v nej chýba nález službukonajúceho lekára, ktorý indikoval cisársky rez

F.. B., gynekologický nález a zhodnotenie stavu pred cisárskym rezom. Z odborného stanoviska L.. F.. J. L., X., z II. gynekologicko-pôrodníckej kliniky LF UPJŠ Košice vypracovaného dňa 28.04.2011, vyplýva, že základné metabolické vyšetrenia nesvedčia pre vrodenú chybu metabolizmu, ktorá by mohla vysvetliť neurologickú symptomatológiu. Vzhľadom na výsledky

vyšetrení novorodenca, priebeh pôrodu a nálezy zistené pri prenatalnom USG a CTG počas pôrodu a hlavne pre extrémne nízku hodnotu pupočníkového pH 6,68, BE: -27,1 po narodení (3.,4.) predpokladá, že príčinou stavu bola perinatálna asfyxia. V závere uvádza, že zdravotná starostlivosť nebola správne poskytnutá v tom, že v deň prijatia na kliniku nebolo správne analyzované vyšetrenie fetálnej cirkulácie, ktorej hodnoty prevyšovali fyziologické rozpätie. Neboli vykonané doplňujúce testy fetálnej cirkulácie, napr. vyšetrenie prietokov artéria verebri media alebo ductus venosus alebo fetálnej aorty, ktoré by presnejšie ozrejmili stav plodu. Nebola včas a správne diagnostikovaná porucha mechanizmu prvej doby pôrodnej - vysoký priamy stav a trvanie prvej doby pôrodnej, nesprávna interpretácia dopplerovského vyšetrenia, podcenenie patologických nálezov pri kardiotoografii plodu a neskoré rozpoznanie poruchy mechanizmu prvej doby pôrodnej viedlo u plodu k ťažkej perinatálnej asfyxii s následnými neurologickými prejavmi.

1.1.1. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou dňa 20.01.2012 vydal upovedomenie o začatí správneho konania vo veci uloženia pokuty poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti Univerzitná nemocnica Bratislava z dôvodu zistenia porušenia ustanovenia § 3 a § 4 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti na základe záverov vykonaného dohľadu na mieste pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti p. E. E.. Zo záverov odborného stanoviska konzultanta L. F. P. V., C. z Gynekologicko-pôrodníckej kliniky JLF K a UN, Martin, vypracovaného na základe žiadosti o vypracovanie odborného stanoviska ÚDZS, sekciou dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti Bratislava, doručeného ÚDZS dňa 10.05.2012, z časti (A), bod 3, vyplýva, že zdravotná starostlivosť pani E. E. bola poskytnutá "lege artis" s výnimkou dvoch skutočností, a to že nebola doplnená diagnostika a objektivizácia stavu plodu o stanovenie acidózy a laktátu a taktiež vedenie dokumentácie, najmä popis vaginálnych nálezov a stanovenie diagnózy positio alta capitis predoperačne boli nedostatočné a nesprávne. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou dňa 15.03.2012 pod číslom konania I. XXX/XXXXX/XXXX vydal rozhodnutie vo veci uloženia pokuty poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti Univerzitná nemocnica Bratislava, ktorým rozhodol o uložení pokuty 2 500,- € poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti za porušenie ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ktoré bolo zistené ukončeným výkonom dohľadu na mieste nad správnym poskytnutím zdravotnej starostlivosti p. E. E. počas hospitalizácie na I. gynekologicko-pôrodníckej klinike v UN Bratislava tým, že dňa 16.08.2010 v deň prijatia pacientky na kliniku nebolo správne analyzované vyšetrenie fetálnej cirkulácie, ktorej hodnoty presahovali fyziologické rozpätie, neboli vykonané doplňujúce testy fetálnej cirkulácie, napr. vyšetrenie prietokov artéria cerebri media alebo ductus venosus alebo fetálnej aorty, ktoré by presnejšie ozrejmili stav plodu a dňa 17.08.2010 nebola včas a správne diagnostikovaná porucha mechanizmu prvej doby pôrodnej - vysoký priamy stav. Voči uvedenému rozhodnutiu podal poskytovateľ zdravotnej starostlivosti rozklad. Predsedníčka Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou dňa 28.02.2013 pod číslom konania I. XXX/XXXXX/XXXX/R vydala rozhodnutie, ktorým rozklad poskytovateľa zdravotnej starostlivosti zamietla a rozhodnutie o uložení pokuty č. I. XXX/XXXXX/XXXX zo dňa 15.03.2012 vo výške 2500,- € potvrdil. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 06.03.2013 a vykonateľnosť dňa 05.04.2013.

1.1.2. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že zo znaleckého posudku č. 9/2012 vypracovaného znalcom F. P. X., znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie gynekológia a pôrodníctvo, pre zadávateľa OR PZ v Bratislave III, odbor kriminálnej polície Č.V.:H.-XXXX/X-H.-B.-XXXX vo veci poškodenej E. E., v trestnej veci prečinu ublíženia na zdraví, ktorého sa dopustil neznámy páchatel', vyplýva v 7. bode záveru, že príčinou vzniku, resp. zhoršenia zdravotného stavu plodu počas pôrodu z medicínskeho hľadiska bolo vedenie pôrodu prirodzenou cestou pri nepravidelnom naliehaní hlavičky (vysoký priamy stav), čo viedlo k postupnému rozvoju vnútromaternicovej kyslíkovej nedostatočnosti plodu, čoho prejavom bola decelerácia s oneskorením za maximom kontrakcie na zázname CTG v čase o 16.47 hod. dňa 17.08.2010. Tento záznam bol podozrivý z patológie, avšak tu ešte nebola jednoznačná diagnóza hypoxie plodu, kvôli ktorej by sa mal ukončiť pôrod cisárskym rezom. Ďalej zo záveru vyplýva (13. bod), že vzhľadom na to, že počas prvej doby pôrodnej sa nepodarilo včas diagnostikovať nepravidelné naliehanie pri polohe pozdĺžnej hlavičkou, a to vysoký priamy stav s následnými komplikáciami a pôrod bol vedený prirodzenou cestou, nebola počas pôrodu poskytnutá zdravotná starostlivosť správne. Po pôrode bola zdravotná starostlivosť poskytnutá správne p. E. aj novorodencovi - znalec však nie je znalcom v odvetví neonatológie a pediatrie. Zo záverov genetického vyšetrenia žalobcu z 15.07.2013 vykonaného na oddelení klinickej genetiky, Ústav lekárskej biológie, genetiky a klinickej genetiky LF UK a UNB v Bratislave vyplýva, že v genealógii žalobcu nie je pozorovaná aditívna záťaž, bol nájdený normálny mužský karyotyp 46 XY, asociácia s chromozómovou anomáliou nebola nájdená. Z prepúšťacej správy žalobcu z 27.02.2012 z Všeobecní fakultní nemocnice, Praha, klinika detského a

dorostového lekárství VFN a I. LF UK vplýva záver: Westov syndróm, kvadraparetická forma DMO, mikrocefalia, PMR. Nie je možné vylúčiť primárnu mitochondriálnu encefalopatiu pri deficite komplexu I. dýchacieho reťazca (v kombinácii s perinatálnou asfyxiou). Zo záverov konzultačného vyšetrenia (zahnutého v lekárskej správe z neurologickej ambulancie z 11.02.2016) vykonaného L. F. O., X., Klinika detského a dorostového lekárství VFN a I. LF UK, Všeobecní fakultní nemocnice, Praha vyplýva, cit.: ".....Trvá tak podezrení na kombinaci poporodní asfyxie s primární mitochondriální nemocí či s kortikální dysplázií, nicméně toho času sme již naše biochemické možnosti další diagnostiky vyčerpali a blíže nemůžeme specifikovat.". Z prepúšťacej správy žalobcu z 26.03.2013 z kliniky detskej neurológie, DFNsP Bratislava vyplýva záver: symptomatická epileptická encefalopatia - Westov syndróm, spastická kvadraparéza, psychomotorická retardácia, kineziologicky I. trimenon, stav po závažnej hypoxickej lézii CNS, susp. DMP - energetického typu. Zo Znaleckého posudku č. 1/2015 vypracovaného F. F. Q., X. znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie gynekológia a pôrodnictvo vyplýva, že vyšetrenie fetálnej cirkulácie plodu pacientky dňa 16.08.2010 bolo analyzované správne. Hodnota prietokov krvi artéria umbilicalis RI 0,68 je nad referenčné pásmo (95 percentil), čo ale nesvedčí pre intrauterinnú hypoxiu plodu. Tehotenstvo obvykle pokračuje bez väčšieho ohrozenia, ale pri pôrode môže aj normálna činnosť maternice spôsobiť akútnu hypoxiu plodu. V takomto prípade je potrebné zabezpečiť monitorovanie fetoplacentárnej cirkulácie a to doppler-sonografickými vyšetreniami, meraním indexov artérii cerebri media, ductus venosus alebo kontinuálnym kardiokografickým vyšetrením plodu. U potermínovej gravidity je využitie doppler-sonografie iba doplnkovým vyšetrením a hlavný dôraz sa kladie na kardiokografické vyšetrenie. Táto metóda bola poskytovateľom správne zvolená, čo považuje za postup lege artis. V záujme objektívneho posúdenia klinických súvislostí má znalec za to, že pri pôrode pacientky E. E. došlo zo strany lekára, ktorý viedol pôrod, k podceneniu nálezov pri kardiokografických vyšetreniach plodu. Neboli správne interpretované záznamy z 17.08.2010 o 16.47 hod., kedy je na zázname decelerácia na 90/min. neskorého typu, s oneskorením za maximom kontrakcie o 60 sekúnd. Decelerácia na CTG zázname v rozmedzí 18.03 až 18.13 hod. bola vyhodnotená ako syndróm dolnej dutej žily. V kontexte hodnoty RI 0,68 pri prijatí a následne niekoľkých suspektných CTG záznamoch, považuje znalec tento nález za patologický. Sledovanie progresie pôrodu sa vykonáva vaginálnym vyšetrením, pri ktorom sa posudzuje stav na mäkkých pôrodných cestách a progresia hlavičky v pôrodných cestách, jej uloženie. To sa posudzuje podľa šipového švu hlavičky a fontanel. Od nástupu pravidelnej kontraktačnej činnosti cca o 15.00 hod. až do rozhodnutia o ukončení pôrodu, sa vaginálny nález bránky otvorenej na 4 cm nezmenil. To znamená, že trvanie prvej doby pôrodnej bolo proťahované. Ani pri jednom vaginálnom vyšetrení zapísanom v pôrodopise nie je zmienka o tom, ako je orientovaný šipový šev a kde je lokalizovaná malá fontanela. Z uvedeného vyplýva, že lekári, ktorí vyšetřili pacientku, nesprávne vyhodnotili nález na pôrodných cestách a hlavičke plodu. To viedlo k tomu, že nebola včas a správne diagnostikovaná porucha mechanizmu prvej doby pôrodnej - vysoký priamy stav.

1.1.3. Súd prvej inštancie poukázal nato, že uznesením, na návrh žalovaného, ustanovil v konaní znaleckú organizáciu z odboru Zdravotníctvo a farmácia, forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., Bratislava, zapísanú v zozname znaleckých organizácii Ministerstva spravodlivosti SR pod evidenčným číslom XXXXXX, ktorá vypracovala znalecký posudok č. 204/2017. Zo znaleckého posudku vyplývajú nasledujúce závery : I. Pupočníkové (umbilikálne) ph a následne stav novorodenca po narodení, hypoxicko- ischemická encefalopatia s rozvojom kľčovitej aktivity a multiorgánová dysfunkcia sú skutočnosťami, ktoré dokumentujú prekonalú asfyxiu. Perinatálna hypoxia môže viesť ku spastickej kvadraparetickej forme detskej mozgovej obrny. U poškodeného sú dominantné práve znaky spastickej kvadraparézy, takže je pravdepodobná súvislosť medzi hypoxicko- ischemickou encefalopatiou a stavom dieťaťa. S ohľadom na nemožnosť vylúčenia mitochondriálneho ochorenia nie je však vylúčený ani jeho sekundárny podiel na súčasnom klinickom stave dieťaťa (odpoveď na otázku č. 6). II. Podľa názoru znalcov je príčinou hypoxicko-ischemickej encefalopatie perinatálna asfyxia. Priebeh pôrodu a CTG záznamy však nevykazujú takú závažnú patológiu, pri ktorej by u zdravého plodu bol predpoklad rozvoja hypoxicko-ischemickej encefalopatie s dôsledkami. Trinásť minút trvajúca bradykardia plodu zachytená o 18.03 hod. s následnou úpravou CTG záznamu by u zdravého plodu nepredstavovala závažné ohrozenie. Za hypotetického predpokladu, že sa jednalo o plod kompromitovaný genetickou vadou (čo sa ex ante nedalo predpokladať) zostáva otvorenou otázkou, či by cisársky rez prevedený v tomto okamžiku nejako zabránil poškodeniu, nakoľko aj pri dobrej organizácii práce trvá minimálne 15 minút než sa team zorganizuje a dotedy už došlo k úplnej reštitúcii CTG záznamu (odpoveď na otázku č. 7). III. Na základe znaleckého dokazovania sa konštatuje, že u maloletého sa rozvíja duševná zaostalosť (hlboká mentálna retardácia) ako aj motorická zaostalosť. Z doteraz realizovaných vyšetrení v etiopatogenéze klinického obrazu ide pravdepodobne o kombináciu perinatálnej asfyxie a mitochondriálnej encefalopatie - ktorú sa nepodarilo vylúčiť (odpoveď na otázku č. 8). IV. Na základe

dostupnej dokumentácie sa nedá jednoznačne konštatovať, že zdravotný stav žalobcu je dôsledkom genetickej predispozície (odpoveď na otázku č. 9). V. Zo záverov konzultačného vyšetrenia vykonaného na klinike detského a dorastového lekárství VFN a I. LF UK, Všeobecní fakultní nemocnice, Praha (ktorá predstavuje vrcholové pracovisko v diagnostike a liečbe vrodených porúch metabolizmu v rámci ČR a SR) vyplýva, cit.: "Trvá tak podezření na kombinaci poporodní asfyxie s primární mitochondriální nemocí či s kortikální dysplázií, nicméně toho častuj sme již naše biochemické možnosti další diagnostiky vyčerpali...". Vzhľadom k uvedenému neexistujú žiadne skutočnosti, ktoré by bolo možné ešte skúmať, resp. v súčasnosti neexistujú ďalšie dôkazy, ktoré by bolo treba vykonať pre možnosť jednoznačného konštatovania, či zdravotný stav žalobcu je dôsledkom jeho genetickej predispozície. Na základe dostupnej zdravotnej dokumentácie sa spolupodiel genetickej predispozície na celkovom zdravotnom stave žalobcu javí ako jedno z možných vysvetlení (odpoveď na otázky č. 9 a 10). Znalecká organizácia zároveň vykonala bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu v zmysle zákona č. 437/2004 Z.z. a stanovila celkový počet bodov 12 920. Návrh bodového ohodnotenia za bolesť nie je možné vykonať, nakoľko poškodenie zdravia žalobcu je a priori trvalým následkom s nepriaznivým dosahom na spoločenské uplatnenie.

1.2. Po právnej stránke súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 193 ods. 1 C.s.p., § 18 ods. 1 písm. b) bod 1, § 50 ods. 2 písm. a), § 64 ods. 2 písm. b) zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon č. 581/2004 Z.z."), § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 420 ods. 1, § 427, § 441, § 444 Občianskeho zákonníka, Podľa § 3, § 4, § 5 ods. 1,2,4,5 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon č. 437/2004 Z.z.") a dospel k záveru, že nárok žalobcu je dôvodný len čiastočne. Poukázal na predpoklady vzniku nároku na náhradu škody (rovnako ako aj náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia) ktorými sú: existencia ujmy (škodlivý následok); porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon spočívajúci v konaní (alebo opomenutí) tretej osoby; príčinná súvislosť medzi touto ujmov (škodlivým následkom) a protiprávnym konaním alebo opomenutím. Mal zato, že vznik ujmy na strane žalobcu je pritom nesporný, keď je nepochybné, že žalobca trpí viacerými závažnými diagnózami: závažné poškodenie mozgu - detská mozgová obrna kvadruspastickej formy so zvýšením svalového napätia charakteru spasticity, nepriaznivá prognóza retardácie vývoja v dôsledku závažného difúzneho poškodenia mozgu. Teda (aj na základe znaleckého dokazovania) je možné konštatovať, že u maloletého sa rozvíja duševná zaostalosť (hlboká mentálna retardácia) ako aj motorická zaostalosť.

1.3. Pokiaľ ide o otázku porušenia povinnosti zo strany žalovaného, je potrebné poukázať na to, že Civilný sporový poriadok v ust. § 193 ods. 1 výslovne uvádza, že súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných predpisov a o tom kto ho spáchal. Správny delikt nemá legálnu definíciu, čo je dané rôznorodosťou a rozsahom právnych povinností, plnenie ktorých sa vynucuje sankciou za správny delikt. Správny delikt zahŕňa v sebe početnú skupinu činov, ktoré majú spoločné, že ide o protiprávne konanie, ktorého znaky sú uvedené v zákone, za ktoré orgán verejnej správy ukladá sankcie ustanovené administratívno - právnou normou. Všeobecnými pojmovými znakmi deliktu iných správnych deliktov právnických osôb sú: konanie, protiprávnosť, sankcionovateľnosť, subjekt zodpovednosti, ktorým je právnická osoba (zavinenie nie je pojmovým znakom správneho deliktu právnickej osoby), stanovenie znakov deliktu priamo zákonom. Úprava iných správnych deliktov je obsiahnutá v množstve právnych predpisov, pričom jedným z nich je aj zákon č. 576/2004 Z.z. Pokiaľ príslušný správny orgán (Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou) rozhodol v správnom konaní, že poskytovateľ zdravotnej starostlivosti porušil zákonom stanovenú povinnosť, súd je týmto rozhodnutím (jeho výrokom) viazaný a vychádza z neho i v konaní, v ktorom je táto otázka významná pre rozhodnutie vo veci. Konštatovanie porušenia ust. § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., podľa ktorého je poskytovateľ povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne; teda tak, že vykoná všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy; v rozhodnutí Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou je konštatovaním postupu non lege artis. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vo svojom rozhodnutí zo dňa 15.03.2012 pod číslom konania ZS 102/00001/2012 v spojení s rozhodnutím zo dňa 28.02.2013 pod číslom konania ZS 102/00001/2012/R konštatoval porušenie právnej povinnosti

žalovaného v zmysle ust. § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., spočívajúce v trvaní prvej doby pôrodnej, nesprávnej interpretácii dopplerovského vyšetrenia, podcenení patologických nálezov pri kardiokotografii plodu a neskorom rozpoznaní poruchy mechanizmu prvej doby pôrodnej (charakteru zistených nedostatkov), ktoré viedlo u plodu k ťažkej perinatálnej asfyxii s následnými neurologickými prejavmi (následok), a to vzhľadom na výsledky vyšetrení novorodenca, priebeh pôrodu a nálezy zistené pri prenatálnom USG a CTG počas pôrodu a hlavne extrémne nízku hodnotu pupočníkového pH 6,68; BE:-27,1 po narodení. Z citovaného rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou mal preto súd v konaní preukázané porušenie právnej povinnosti zo strany žalovaného, avšak tiež príčinnú súvislosť medzi týmto porušením a vznikom následku. Pre účely konania o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia pritom nie je potrebné zistenie a preukázanie pochybenia konkrétnej osoby (zdravotníckeho pracovníka), teda zavinenie na strane osoby konajúcej v pracovnom alebo obdobnom pracovnom vzťahu k zdravotníckemu zariadeniu, nakoľko náhrada škody (a rovnako ako aj náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia) je založená na objektívnom princípe.

1.4. Zároveň v zmysle záverov viacerých znaleckých posudkov predložených stranami sporu v priebehu konania, mal súd v konaní preukázané nielen porušenie právnej povinnosti zo strany žalovaného, ale aj príčinnú súvislosť medzi týmto porušením a vznikom následku - ťažkej perinatálnej asfyxii s následnými neurologickými prejavmi. Súd prvej inštancie uviedol, že je potrebné poukázať na to, že posúdenie existencie príčinnej súvislosti medzi lekárskeho postupom non lege artis a zdokumentovaným zdravotným stavom pacienta je nezriedka mimoriadne náročné, keďže nie je vždy možné jednoznačne určiť jednoduchý vzťah príčiny a následku. Takéto posúdenie je totiž vždy limitované stavom lekárskeho a vedeckých poznatkov, ktoré v niektorých prípadoch toto posúdenie neumožňujú vykonať. Uvedené platí aj v prípade žalobcu. V prejednávanej veci totiž vzhľadom na závery vyšetrenia maloletého vykonaného na pracovisku Všeobecní fakultní nemocnice, Praha, klinika detského a dorastového lekárství VFN a I. LF UK ako špičkového pracoviska v rámci ČR a SR, vznikli pochybnosti, či výlučne a práve vyššie popísaný postup žalovaného pri pôrode viedol k poškodeniu zdravia žalobcu. Z uvedených dôvodov súd na návrh strán sporu nariadil znalecké dokazovanie. Ani toto dokazovanie však k jednoznačnému ustáleniu jedinej príčiny aktuálneho zdravotného stavu žalobcu nevedlo. Ani zo záverov znaleckého dokazovania totiž nebolo možné stanoviť nad akúkoľvek rozumnú pochybnosť jedinu a jednoznačnú možnú príčinu stavu, ktorý u maloletého žalobcu nastal. Za daného stavu poskytovanie zdravotnej starostlivosti non lege artis zo strany žalovaného síce vytvára základ pre existenciu príčinnej súvislosti medzi jeho konaním a zdravotným stavom žalobcu, avšak podľa záverov znaleckých posudkov vzhľadom na súčasné vedecké poznatky a možnosti medicíny neexistuje taký odborník a taká metóda, ktoré by vedeli jednoznačne 100% určiť túto príčinnú súvislosť. V danej veci uvedené vyplýva z predložených lekárskeho správ a znaleckého posudku, keď bolo uvedené, že sa nedá jednoznačne určiť, či zvolený postup žalovaného pri pôrode (ktorý bol vyhodnotený Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou ako postup non lege artis), je priamou a bezprostrednou príčinou súčasného stavu žalobcu. Závery znaleckého dokazovania uvádzajú, že v danom prípade ide pravdepodobne o kombináciu perinatálnej asfyxie a mitochondriálnej encefalopatie. Vzhľadom na závery vyšetrenia maloletého vykonaného na pracovisku Všeobecní fakultní nemocnice, Praha, klinika detského a dorastového lekárství VFN a I. LF UK ako špičkového pracoviska v rámci ČR a SR ako aj s poukazom na závery znaleckého dokazovania vykonaného znaleckou organizáciou forensic.sk, zostala problematická otázka určenia priameho a bezprostredného kauzálneho nexu. Platí, že príčinná súvislosť predstavuje jeden zo základných predpokladov občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, na preukázanie ktorej závisí úspech v spore. V medicínsko-právnych sporoch však túto otázku nie je možné vždy jednoznačne určiť a preukázanie príčinnej súvislosti z hľadiska zložitosti preukázania spojenia medzi protiprávnym konaním (postupom non lege artis) a škodou na zdraví je problematické. Samotnou podstatou medicíny je vlastne vstupovať do celého reťazca príčin a následkov, do procesov, ktoré prebiehajú v ľudskom tele a vonkajším zásahom tieto procesy ovplyvňovať. Zásah lekára tak sám o sebe mení "prirodzený beh vecí" v ľudskom tele a zasahuje do komplexných vzťahov príčin a následkov. V prípade, že lekár zvolí určitý liečebný postup, je veľmi zložitý, a niekedy až vylúčené určiť, či tento postup bol nad akúkoľvek rozumnú pochybnosť jedinou možnou príčinou škodlivého stavu, ktorý nastal. O to zložitejšie je to v prípadoch, ak ide o postup non lege artis (uznesenie ÚS ČR I ÚS 1919/08 z 12.08.2008, rozsudok KS v Trnave sp. zn.: 11Co/616/2014). V prípade lekárskeho postupov, kedy vždy nie je možné jednoznačne určiť jednoduchý vzťah príčiny a následku, je preto obtiažne, resp. pri dnešnom stave lekárskeho a vedeckých poznatkov nemožné (uvedené platí pre prípad žalobcu v prejednávanej veci), stanoviť nad akúkoľvek rozumnú pochybnosť jedinu a jednoznačnú možnú príčinu stavu, ktorý u maloletého žalobcu nastal. Preukázanie, že práve a výlučne postup lekára, ktorý zvolil v danom prípade, tvorí s vzniknutým následkom a škodou priamy a nerušený vzťah, je v danej veci vlastne

nemožné. Požiadavku preukazovania 100%-tnej príčinnej súvislosti súd v danom prípade, v súlade s princípom spravodlivosti, na ktorom stojí aj platný právny poriadok, považuje za nemožnú a má za to, že vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci, je nevyhnuté dať prednosť ochrane zdravia a telesnej integrity poškodeného (žalobcu), u ktorého sú následky trvalé a neodstrániteľné. V tejto súvislosti súd uvádza, že vzhľadom na výsledky znaleckého dokazovania a konštatovanie, že vzhľadom na súčasný stav vedeckých poznatkov nie je možné jednoznačne určiť rozsah a príčiny, ktoré viedli k súčasnému stavu žalobcu, považuje súd za nespravodlivé a nereálne vyžadovať, aby žalobca preukázal 100%-nú príčinnú súvislosť a za takéhoto stavu podľa názoru súdu, preto ani nie je možné od žalobcu požadovať striktný dôkaz, že škoda bola spôsobená výlučne konaním žalovaného a bez tohto konania by nebola vznikla.

1.4.1. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal z tzv. multikauzálnej príčinnej súvislosti a okrem vyššie uvedeného postupu žalovaného označeného Úradom pre dohľad na zdravotnú starostlivosť ako postup non lege artis, vzal do úvahy aj ďalší faktor, ktorý vstúpil do celého procesu a taktiež sa mohol podieľať na poškodení zdravia žalobcu a tým je pravdepodobné (nie však jednoznačne preukázané) mitochondriálne ochorenie žalobcu. Preto súd, vzhľadom na existenciu tzv. multikauzálnej príčinnej súvislosti (ktorá v časti podozrenia na mitochondriálne ochorenie ako jednu z príčin súčasného stavu žalobcu nebola zavinená a spôsobilá žalovaným), dospel k záveru, že v prípade žalobcu sú splnené predpoklady pre priznanie 50 % náhrady za SSÚ určenej v znaleckom posudku č. XXX/XXXX vypracovanom znaleckou organizáciou z odboru Zdravníctvo a farmácia, forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., Bratislava. V danom prípade súd vychádzal z koncepcie pravdepodobnej proporčionalnej zodpovednosti, ktorá je založená na tom, že v rovine určenia existencie kauzálneho nexu sa vychádza z pravdepodobnosti, v akej bolo určité konanie príčinou konkrétneho následku a táto pravdepodobnosť sa následne premieňa aj do roviny určenia náhrady škody, teda žalovaný je zodpovedný iba v tej miere, v akej prispel k vzniku následku. Vzhľadom na to, že v danej veci nie je možné preukázať, vzhľadom na súčasný stav vedeckých a medicínskych poznatkov, v akom rozsahu sa na zdravotnom stave žalobcu podieľa žalovaný a v akom rozsahu (a či vôbec) sa na zdravotnom stave žalobcu podieľa genetická predispozícia, súd určil rozsah zavinenia žalovaného na 50 %.

1.5. Zároveň súd prvej inštancie vzhľadom na následky, ktoré na strane žalobcu vznikli (trvalé poškodenie) vzal do úvahy aj okolnosti hodné osobitného zreteľa a zvýšil túto náhradu o 50% v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z.. Preukázané okolnosti hodné osobitného zreteľa v prejednávanej veci spočívajú najmä vo veku žalobcu, kvalite jeho života a v tom, že u žalobcu ide o nenapraviteľné následky na jeho zdraví, u maloletého sa rozvíja duševná zaostalosť (hlboká mentálna retardácia) ako aj motorická zaostalosť, pričom poškodenie zdravia žalobcu je trvalé s vážnym obmedzením zapojenia sa žalobcu do spoločenského a súkromného života a s nemožnosťou akéhokoľvek spoločenského uplatnenia. Teda vychádzajúc zo znaleckého posudku, v zmysle ktorého bolo vykonané bodové hodnotenie na 12 920 bodov, predstavuje náhrada 186.823,20 €, ktorá z dôvodov multikauzálnej príčinnej súvislosti bola následne znížená súdom o 50 % na sumu 93.411,60 € a zvýšená z dôvodov hodných osobitného zreteľa o 50 % v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z., čo predstavuje sumu 186.823,20 €. Žalobca si uplatnil bodové ohodnotenie 14.720 bodov, pričom súd žalobu v časti prevyšujúcej bodové ohodnotenie určené znaleckým posudkom zamietol.

1.6. Súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi náhradu za bolesť, nakoľko vychádzajúc zo znaleckého posudku vypracovaného znaleckou organizáciou forensic.sk návrh bodového ohodnotenia za bolesť nie je možné vykonať, nakoľko poškodenie zdravia žalobcu je apriori trvalým následkom s nepriaznivým dosahom na spoločenské uplatnenie. Preto súd v tejto časti žalobu žalobcu zamietol.

1.7. Pokiaľ ide o úroky z omeškania v prípade nároku na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia vzniká nárok na úroky z omeškania najskôr dňom, keď zdravotný stav poškodeného (žalobcu) možno považovať za ustálený. Podľa ustálenej judikatúry pre vznik nároku na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia nie je rozhodujúca len škodová udalosť, ale tiež okamih, kedy sa poškodený dozvedel o škode (jej výške). Táto býva poškodenému zrejماً najskôr až po ustálení zdravotného stavu, ktorý umožňuje posúdiť mieru preukázateľných nepriaznivých dôsledkov, čo je východiskovou bázou pre stanovenie výšky náhrady lekárskej posudkom vychádzajúc zo základného počtu bodov, ktorými bolo bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia prvýkrát riadne ohodnotené. Keďže si však žalobca uplatnil úroky z omeškania počnúc dňom 08.08.2012 (t.j. dňom vyhotovenia žaloby), súd viazaný návrhom žalobcu priznal úrok z omeškania počnúc týmto dňom, tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. O výške úrokov z omeškania rozhodol súd podľa § 121 ods. 3, §517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z..

1.8. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie žalobcovi priznal nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 186.823,20 € s príslušenstvom a vo zvyšnej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.9. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. Žalobca mal, pokiaľ ide o právny základ prejednávanej veci, vo veci úspech, pričom pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov súd vzal do úvahy najmä skutočnosť, že výška priznanej sumy závisela od znaleckého dokazovania a úvahy súdu a preto žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku a to proti vyhovujúcemu výroku a výroku o náhrade trov konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolania žalovaný, ktorý žiadal aby odvolací súd predmetný rozsudok v napadnutých častiach výroku buď zmenil, žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal mu náhradu trov konania na súde prvej inštancie, rovnako ako na súde druhej inštancie a to v celom rozsahu alebo aby alternatívne predmetný rozsudok v napadnutých častiach výroku zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalovaný mal zato, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný vo svojom odvolaní čo sa týka skutkového stavu uviedol, že v konaní ostáva sporná iba jedna skutočnosť a to či súd môže rozhodnúť o existencii jeho zodpovednosti za zdravotný stav žalobcu, keď v konaní nebola preukázaná existencia príčinnej súvislosti medzi konaním zamestnancov žalovaného a zdravotným stavom žalobcu, pričom možnosť preukázania takejto skutočnosti bola znaleckým dokazovaním dokonca vyvrátená.

2.1. K skutočnostiam dôležitým pre rozhodnutie v tomto konaní žalovaný uviedol, že z jeho pohľadu sú pre konanie podstatné 2 dôkazy - rozhodnutia ÚDZS a znalecký posudok č. 204/2017 vyhotovený znaleckou organizáciou G..sk. ÚDZS stanovil, že pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti počas pôrodu žalobcu sa zamestnanci žalovanej dopustili nedostatkov, ale taktiež sa vyjadril k príčinnej súvislosti medzi konaním zamestnancov žalovanej a zdravotným stavom žalobcu, čo je postup, na ktorý ÚDZS nemá oprávnenie, keď môže zaujímať stanoviská k správnosti poskytovania zdravotnej starostlivosti, k procesu, ale nie k následkom alebo potenciálnym následkom poskytnutia zdravotnej starostlivosti. Keďže ÚDZS nemá právomoc vyjadrovať sa k príčinnej súvislosti medzi poskytnutím zdravotnej starostlivosti a zdravotným stavom pacienta, teda sa nemôže vyjadrovať k následkom alebo potenciálnym následkom poskytnutia zdravotnej starostlivosti, sú závery ÚDZS v časti tvrdených následkoch poskytnutia zdravotnej starostlivosti pre toto súdne konanie irelevantné a súd na ne nemôže prihliadať. Žalovaný uviedol, že pilierový dôkaz pre konanie je Znalecký posudok č. XXX/XXXX vyhotovený znaleckou organizáciou G..sk, lebo sú v ňom, na rozdiel od všetkých ostatných posudkov, zodpovedané otázky priamo položené účastníkmi tohto súdneho konania a, teda ide o otázky, od ktorých zodpovedania závisí jeho výsledok. Zo znaleckého posudku vyplýva nie len to, že závery ÚDZS sú nesprávne, ale aj ďalšie závery, na ktoré treba pri rozhodovaní o príčine zdravotného stavu žalobcu prihliadať, čo však súd prvej inštancie v predmetnom rozsudku neurobil. Znalecká organizácia, konštatuje, že: ak by počas pôrodu aj došlo k asfyxii plodu v takom trvaní, v akom k nemu podľa záverov ÚDZS došlo, zdravý plod by ju kompenzoval (odpoveď na otázku č. 2); ak aj došlo k vysokému priamemu stavu plodu, ten sám o sebe nikdy nevedie k popôrodnému traumatizmu alebo perinatálnej asfyxii (odpoveď na otázku č. 3); je otázne, či vôbec nastal samotný vysoký priamy stav plodu (odpoveď na otázku č. 2). Čo sa týka existencie príčinnej súvislosti medzi konaním zamestnancov žalovaného a zdravotným stavom žalobcu znalecká organizácia ďalej uvádza: nie je možné vylúčiť mitochondriálne ochorenie dieťaťa a jeho vplyv na klinický stav dieťaťa (odpoveď na otázku č. 6); genetická predispozícia sa javí ako jedno z možných vysvetlení zdravotného stavu žalobcu (odpoveď na otázku č. 11); neexistuje vedecká metóda, ktorá by dokázala určiť príčinu zdravotného stavu žalobcu (odpoveď na otázku č. 10). Z uvedených záverov znaleckej organizácie jasne vyplýva nie len skutočnosť, že rozhodnutia ÚDZS v tejto veci sú nesprávne, že príčinná súvislosť medzi konaním zamestnancov žalovaného a zdravotným stavom žalobcu nebola v tomto konaní preukázaná, ale hlavne, že príčinnú súvislosť medzi konaním zamestnancov žalovaného a zdravotným stavom žalobcu ani nie je možné preukázať. To znamená, že žalobca v tomto konaní nepreukázal a už ani nepreukáže pravdivosť svojich tvrdení, nepreukáže existenciu uplatneného nároku, neunesie dôkazné bremeno a preto nemôže byť v tomto konaní úspešný súd nemal pri rozhodovaní vo veci na výber žiadnu inú možnosť, ako žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

2.1.1. Žalovaný uviedol, že nato, aby bol žalobca si v konaní úspešný, musel by bez pochybností a bezpečne preukázať kumulatívnu existenciu troch obligatórných predpokladov vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu žalobcu a to protiprávne konanie zamestnancov žalovaného, škoda na zdraví žalobcu, príčinná súvislosť medzi konaním zamestnancov žalovaného a zdravotným stavom žalobcu. Škoda na zdraví žalobcu je v tomto konaní nesporná. Protiprávne konanie zamestnancov žalovaného je

v tomto prípade naďalej sporné a nepreukázané, nakoľko ÚDZS, ktorý rozhodol o protiprávnom konaní zamestnancov žalovanej, vyhádzal z 3 posudkov, pričom jeden stanovil pochybenie, ale ďalšie 2 nie. Čo je však najdôležitejšie, príčinná súvislosť medzi konaním zamestnancov žalovaného a zdravotným stavom žalobcu nie len, že nebola preukázaná, ale bolo preukázané, že príčinnú súvislosť na základe dostupných vedeckých metód nie je možné stanoviť a keďže o nemožnosti preukázať príčinnú súvislosť niekoľkokrát píše aj súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku, je nesporné, že v prípade rozhodovania o zodpovednosti žalovaného za škodu na zdraví žalobcu je preukázané a nevyvrátiteľne daná absolútna absencia jedného z obligatórnych predpokladov zodpovednosti za škodu. Žalovaný preto nemôže byť považovaný za zodpovedného za zdravotný stav žalobcu. V odôvodnení rozsudku, ku ktorému súd prvej inštancie niekoľko krát uvádza, že žalobca v tomto prípade nemusí uniesť dôkazné bremeno, resp. že nemusí preukázať pravdivosť svojich tvrdení na to, aby bol v konaní úspešný. Ide o nesprávnu interpretáciu a následné nesprávne aplikovanie ako právnych predpisov, tak aj ustálenej judikatúry, keď žalovaný poukázal na viaceré rozhodnutia ohľadne dôkazného bremena v kontradiktórnom konaní a to rozsudky NS SR sp. zn. ICdo/76/2008, 2Cdo/256/2012, 5Cdo/195/2015, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15Co/52/2014, rozhodnutia NS ČR sp. zn. 21Cdo/408/2003, 21Cdo/1241/2003, 32Cdo/6/2011. Zo všetkých uvedených rozsudkov slovenských a českých súdov vyplýva, že dôkazné bremeno ťaží toho účastníka konania, ktorý v ňom niečo tvrdí. Nie je možné toto dôkazné bremeno preniesť na iného účastníka, uniesť ho musí pôvodca tvrdenia. V prípade, že nie je možné preukázať pravdivosť tvrdenia účastníka konania, musí byť táto skutočnosť na ťarchu jemu, teda jeho tvrdenie musí byť považované za nepravdivé, resp. nepreukázané. V tomto konaní žalobca tvrdí, že mu zamestnanci žalovaného spôsobili škodu na zdraví. Keďže však toto tvrdenie v konaní nebolo preukázané a už je jasné, že preukázané ani nebude, nakoľko to nie je možné, musí súd jeho tvrdenie vyhodnotiť ako nepravdivé, resp. nepreukázané a žalobca preto nemôže byť v konaní úspešný.

2.2. K samotnému rozsudku žalovaný uviedol, že v odôvodnení súd prvej inštancie uviedol niekoľko skutkových zistení, ale aj právnych posúdení týchto skutkových zistení, ktoré nie sú správne. Súd prvej inštancie poukazuje na závery znaleckého posudku č. 9/2012, ktorý vyhotovil F. P. X. pre Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave III, ktorý ale žalovanému nebol doručený, netvoril prílohu k žalobe a ani počas konania žalovaná nebola oboznámená s jeho obsahom. Súd prvej inštancie uviedol, že má príčinnú súvislosť medzi konaním zamestnancov žalovaného a zdravotným stavom žalobcu preukázanú na základe rozhodnutí ÚDZS, ale ako už bolo uvedené ÚDZS sa k príčinnej súvislosti nemá právo vyjadrovať a ak súd uviedol, že je závermi ÚDZS viazaný podľa § 193 C.s.p., nie je zrejme prečo potom dal nariadiť znalecké dokazovanie. Žalovaný trval na tom, že súd nemohol mať príčinnú súvislosť za preukázanú na základe vykonaných znaleckých posudkov, nakoľko ani v jednom zo znaleckých posudkov, ktoré boli vykonané v tomto konaní, teda o ktorých žalovaná vie, a taktiež v 2 z 3 odborných posudkov, z ktorých vychádzal ÚDZS, príčinná súvislosť stanovená nebola. Súd si buď závery znaleckých posudkov zle interpretoval alebo si ich účelovo prispôbil svojmu záveru. Mylné a doslova zavádzajúce sú tvrdenia súdu, že Všeobecná fakultná nemocnica v Prahe vniesla pochybnosti do dovtedy jednoznačného záveru, že za zdravotný stav žalobcu je zodpovedný žalovaný. Nikde nebolo preukázané, že by za zdravotný stav bol zodpovedný žalovaný a hlavne je to skutočnosť, od ktorej sa závery nemocnice v Prahe vôbec neodvíjali. Tieto skutočnosti sa vo vyšetrovaniach nemocnice v Prahe ani len nespomínajú. Zadanie nemocnice v Prahe bolo stanoviť, či za zdravotný stav žalobcu je alebo môže byť zodpovedná jeho genetická predispozícia. A ako zo záverov nemocnice jasne vyplýva, u žalobcu je možná a nie je vylúčiteľná mitochondriálna porucha (vrodená vada), ktorá mohla mať za následok jeho zdravotný stav. Súd prvej inštancie taktiež vôbec nepoukázal na skutočnosti, na ktoré poukázala nemocnica v Prahe, z ktorých nakoniec aj vychádzala pri hodnotení, že matka žalobcu bola v rizikovej gravidite a že bola sledovaná pre hypotýrezu a anémiu v gravidite, čo sú všetko faktory, ktoré mohli mať vplyv na zdravotný stav žalobcu a to bez akéhokoľvek zavinenia zamestnancov žalovaného. V odôvodnení rozsudku taktiež vôbec nepoukázal na závery Ústavu lekárskej biológie, genetiky a klinickej genetiky LFUK a UNB zo dňa 15.07.2013, kde je konštatované nie len to, že u žalobcu je možná mitochondriálna porucha, ale že sa nedá vylúčiť možné postihnutie aj u ďalších potomkov matky žalobcu.

2.2.1. Žalovaný poukázal nato, že súd prvej inštancie si sám odporuje, keď konštatuje, že určiť existenciu príčinnej súvislosti medzi konaním zamestnancov žalovaného a zdravotným stavom žalobcu je nemožné. No aj napriek tomu rozhodol o zodpovednosti žalovaného za zdravotný stav žalobcu a o povinnosti žalovaného nahradiť žalobcovi škodu na zdraví. K odôvodneniu rozsudku, „ že v tomto prípade nie je potrebné, aby žalobca preukázal 100 % - príčinnú súvislosť, pretože, zohľadňujúc princíp spravodlivosti, je nevyhnutné dať prednosť ochrane zdravia a telesnej integrity žalobcu“ namietal, že zákon platí pre všetkých rovnako a bez ohľadu na to, v akom stave sú účastníci konania platí, že za škodu môže byť zodpovedný iba niekto, komu bola táto zodpovednosť jednoznačne preukázaná.

Žalovanému, resp. jej zamestnancom zodpovednosť za škodu na zdraví žalobcu preukázaná nebola a preto oni nemôžu byť v zmysle právneho poriadku a judikatúry považovaní za zodpovedných. Ak sa odvolací súd prikloní k tejto neopodstatnenej argumentácii súdu prvej inštancie, že žalobca nemusí uniesť dôkazné bremeno, resp. že nie je „spravodlivé a reálne“ od neho vyžadovať, aby preukázal existenciu príčinnej súvislosti medzi poskytnutím zdravotnej starostlivosti a následkom na jeho zdraví, nastane na Slovensku situácia, že pacienti už nebudú v súdnych konaniach vedených proti poskytovateľom zdravotnej starostlivosti vôbec musieť preukazovať príčinnú súvislosť, postačí im len poukázať na pochybenie, resp. nie úplne dokonalý postup lekára (trebárs aj len chybné vedenú zdravotnú dokumentáciu, lebo aj to sa považuje za pochybenie pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, za čo ÚDZS môže udeliť pokutu) a automaticky budú v súdnom konaní úspešní. Tento stav by bol nezákonný, nelegitímny a nesprávny. V tomto konaní nejde o „multikauzálnu príčinnú súvislosť“. Opäť, príčinná súvislosť medzi konaním zamestnancov žalovaného a zdravotným stavom žalobcu nebola preukázaná. Rovnako, ako nebola preukázaná ani príčinná súvislosť žiadneho medzi iným faktorom a zdravotným stavom žalobcu. Súd prvej inštancie nemôže konštatovať multikauzálnu príčinnú súvislosť, pokiaľ ani jedna z uvedených nebola preukázaná.

2.3. Žalovaný namietal nepreskúmateľnosť výpočtu výšky náhrady škody, lebo ak súd rozhodol, že je zodpovedný za škodu na zdraví do výšky polovice zo sumy 186.823,20 €, teda do výšky 93.411,60€ a následne, že tento nárok zvýšil z dôvodu osobitného zreteľa o 50%, mal priznanú sumu zvýšiť o 50% zo sumy 93.411,60 €, nie zo sumy 186.823,20 €. Sumu 93.411,60 € mal teda zvýšiť o sumu 46.705,80 € a dostať konečnú sumu 140.117,40 €. Aj napriek uvedeniu správneho riešenia výpočtu výšky nároku na náhradu škody, žalovaný naďalej trval na tom, že tento nárok žalobcovi nevznikol a výpočet predmetnej sumy uviedla iba z dôvodu, aby poukázala na ďalšie pochybenie súdu prvej inštancie. Žalovaný taktiež poukázal na skutočnosť, že výška nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu bola znaleckou organizáciou v jej výpočte, z ktorého vychádzal aj súd pri hodnotení výšky nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu, už zvýšená oproti základnému bodovému ohodnoteniu, ktorý vyplýva zo zákona a to o 100 % (pri všetkých položkách). Ak teda základné bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia bolo navýšené aj znaleckou organizáciou a aj súdom, ide o duplicitu navýšenia, čo právne predpisy nepripúšťajú.

2.4. Žalovaný namietal osobitne rozhodnutie o povinnosti zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania zo sumy, ktorá predstavuje náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu a to od dňa, kedy bola súdu doručená žaloba vo veci, keď nemôže byť zaviazaný, aby platil úroky z omeškania za plnenie, o ktorého existencii a ani výške nemal vedomosť až do okamihu vyhlásenia rozsudku, ktorým bol žalobcovi priznaný nárok.

2.5. Čo sa týka výroku o náhrade trov konania, žalovaný mal zato, že toto rozhodnutie nemá oporu v právnej úprave, nakoľko C.s.p. v ust. § 255 - § 264 neumožňuje súdu priznať strane, ktorá v spore nebola úspešná v pomere 100 %, náhradu trov konania v pomere 100 %. Žalobca bol v tomto konaní úspešný v pomere 56,31 %. Súd teda môže žalobcovi priznať náhradu jeho trov v pomere, v ktorom bol v konaní úspešný podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. alebo náhradu trov konania neprizná nikomu podľa ust. § 255 ods. 2 C.s.p..

2.6. Záverom žalovaný poukázal na ustanovenie § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z. z ktorého vyplýva, že žalobca bol ešte pred podaním žaloby na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia povinný doručiť žalovanému návrh znenia dohody o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a až uplynutím 3-mesačnej lehoty na uzavretie tejto dohody, počas ktorej nedošlo k jej uzavretiu, resp. k plneniu zo strany žalovaného, by žalobcovi vzniklo právo (splnenie hmotnoprávnej podmienky) uplatniť si nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na súde. Keďže žalobca žalovanému žiadny návrh znenia dohody nedoručil, nebola splnená hmotnoprávna podmienka na to, aby si vôbec mohol svoj údajný nárok uplatniť na súde. Ide o ďalší dôvod, prečo mal súd žalobu zamietnuť, resp. dokonca odmietnuť.

3. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril intervenient ktorý sa k jeho k odvolaniu pripojil, žiadal aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a žalobu v plnom rozsahu zamietol, alebo vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Mal zato, že súd prvej inštancie po vykonanom znaleckom dokazovaní priznal nároky, ktoré sú v rozpore so závermi znalca tak ako to opísal žalovaný. Vzhľadom na dôkaznú situáciu a závery znalca, keď nebola preukázaná príčinná súvislosť na poškodení žalobcu vo vzťahu k žalovanej, nemožno rozhodnutie súdu považovať za spravodlivé. Navyše, keď súd svoje rozhodnutie odôvodňuje aj dôkazom - znaleckým posudkom č. X/XXXX, vyhotoveným v trestnom konaní, s ktorým strany sporu počas konania neoboznamoval. Intervenient rozhodnutie nepovažoval za správne ani vo vzťahu k priznaným náhradám, nakoľko z rozhodnutia nie je zrejmé, ako k priznaným výškam odškodnenia súd dospel. Pokiaľ súd prvej inštancie ustálil výšku bodov pre posúdenie výšky odškodnenia bolestného a sťaženia

spoločenského uplatnenia od znaleckého posudku vyhotoveného v tomto konaní - znalecký posudok č. XXX/XXXX, tak potom je neprípustné rozhodnúť o príslušenstve - úrokoch z omeškania odo dňa podania návrhu na súd. V čase podania žaloby na súd totiž výška odškodnenia, ustálená podľa súdu znaleckým posudkom č. XXX/XXXX nebola známa a preto nemôže byť dátum podania žaloby súčasne dátumom, od kedy by mal byť žalovaný v omeškaní s plnením. Za nesprávne považuje rozhodovanie súdu o zvýšení odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia v súdnom konaní, keď žalobca nepostupoval v zmysle ust. § 6 z.č. 437/2004 Z.z. a nepožiadaval žalovaného pred uplatnením náhrady o zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, keď navyše, súd priznal 50% zvýšenie nie zo základného ale už zo zvýšenia počtu bodov hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť, keď zastal názor, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil zistený skutkový stav a aplikoval príslušné právne normy. Súd prvej inštancie správne zistil všetky predpoklady vzniku nároku na náhradu škody žalobcovi. Škodlivý následok je v tomto prípade nesporný a tieto skutočnosti nespochybňuje ani sám žalovaný. Porušenie povinností žalovaného je nepriamo preukázané jednak vykonaným dokazovaním, a to Znaleckým posudkom č. XXX/XXXX vypracovaným znaleckou organizáciou G.sk, ako aj jednoznačným konštatovaním v Rozhodnutiach Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zo dňa 15.03.2012 č. ZS 102/00001/2012 v spojení s Rozhodnutím zo dňa 28.02.2013 č. ZS 102/00001/2012R. Pokiaľ ide o príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním zamestnancov žalovaného a ujmu žalobcu, žalovaný pomerne rozsiahlo poukazuje na judikatúru slovenských a českých súdov a má za to, že takáto príčinná súvislosť nebola preukázaná nad všetky pochybnosti, a preto nie je možné žalobe žalobcu vyhovieť. Zároveň poukazuje na to, že dôkazné bremeno spočíva výlučne na žalobcovi. Poukázal nato, že podľa jeho názoru, ako aj názoru súdu je nesporné, že zdravotná starostlivosť žalobcovi bola poskytnutá zo strany žalovaného non lege artis a následkom je poškodenie zdravia žalobcu. V danom prípade sa požiadavka na 100%-né preukázanie objektívnej príčinnej súvislosti javí ako nereálna, nedosiahnuteľná a nedodržiateľná. Samotný zásah lekára sám o sebe mení prirodzený beh vecí v ľudskom tele a zasahuje do komplexných vzťahov príčiny a následku. Aj v prípade aktívneho konania lekára, ktorý zvolí určitý liečebný postup, je vylúčené stanoviť, či takýto postup bol nad všetku rozumnú pochybnosť jedinou možnou príčinou následku, ktorý nastal. S ohľadom na obmedzené schopnosti lekárskej vedy rozpoznať presný priebeh reťazca príčin a následkov, ktorý sa odohráva v ľudskom tele v krátkom časovom rozpätí je nanajvýš ťažké, ak nie nemožné, aby bol podaný dôkaz, ktorý 100%-ne preukazuje príčinnú súvislosť. Uvedené závery sú konštatované aj v rozhodnutí Ústavného súdu CR sp. zn. 1ÚS 1919/08 zo dňa 12.08.2008, pričom tieto závery si postupne osvojujú aj súdy SR, napr. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/126/2016 zo dňa 22.02.2017. Súd prvej inštancie tak využil princíp voľného hodnotenia dôkazov a to tak, že zmiernil požadovanú mieru dôkazu na preukázanie príčinnej súvislosti a požadovanú mieru presvedčivosti dôkazu posúdil podľa toho, aký dôkaz bolo možné v danej situácii vôbec predložiť. Ide totiž o prípad, kedy nie je možné zistiť pravdu so 100%-nou istotou a preto je postačujúce zistenie maximálnej pravdepodobnosti a potom konať podľa nej, akoby to bola pravda. Z vyššie uvedených dôvodov je teda možné považovať za preukázané skutočnosti, že zdravotná starostlivosť bola poskytnutá non lege artis a takýmto spôsobom poskytnutá starostlivosť má za následok poškodenie zdravia žalobcu.

4.1. K dôvodom odvolania v ktorých žalovaný namietal, že s poukazom na ust. § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov že nebola splnená hmotnoprávna podmienka na to, aby si žalobca mohol svoj nárok uplatniť na súde žalobca uviedol, že zákonný zástupca - otec žalobcu sa pokúšal o dohodu so žalovaným, avšak neúspešne. O takomto postupe svedčí aj skutočnosť, že žalovaný nedostatok hmotnoprávnej podmienky v konaní pred súdom prvej inštancie žiadnym spôsobom nenamietal. Napriek tomu po podaní tejto námietky sa žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu opätovne pokúšal o uzavretie dohody, keď listom zo dňa 14.06.2018 zaslal žalovanému návrh na dohodu o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, avšak žalovaný na tento návrh žiadnym spôsobom nereagoval. Vzhľadom k uvedenému bol toho názoru, že namietaná hmotnoprávna podmienka je splnená. Keďže žalovaný to po prvýkrát namietol až v odvolaní a účastníci konania nepovažovali túto skutočnosť za spornú, nebola táto skutočnosť doteraz dokazovaná a preto žalobca predkladá ako dôkaz vyššie uvedený návrh na dohodu. Z týchto dôvodov považuje žalobca námietku žalovaného za irelevantnú, keďže s prihliadnutím na § 217 C.s.p. je pre rozhodovanie rozhodujúci stav v čase rozhodovania.

5. Žalovaný nevyužil svoje právo a repliku k vyjadreniam nepodal.

6. Podľa § 470 ods. 1 prechodných ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1.7.2016 (ďalej len „C.s.p.“) ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací preskúmal a prejednal vec v napadnutom rozsahu t.j. vyhovujúcej časti (zamietajúci výrok nebol napadnutý) podľa § 380 ods. 1 C.s.p. na odvolacom pojednávaní v zmysle § 385 ods. 1 C.s.p a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť, keď súd prvej inštancie dospel k správne právne záveru, že v danom prípade je daná zodpovednosť žalovaného za poškodenie zdravia žalobcu s poukazom na ustanovenie § 420 Občianskeho zákonníka, ale nesprávne určil výšku škody na zdraví žalobcu a nesprávne rozhodol aj o úrokoch z omeškania.

8. Podľa § 420 ods. 1,3 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

9. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

10. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú a) porušenie právnej povinnosti, b) existencia škody, c) príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou.

11. V oblasti poskytovania zdravotníckej starostlivosti sú zdravotnícke zariadenia povinné postupovať v súlade so súčasnými poznatkami lekárskej vedy a takýto postup je označovaný „lege artis“. Nedodržanie týchto pravidiel je protiprávnym konaním, keď každá konkrétna situácia sa pritom posudzuje individuálne, lebo lekárska veda disponuje rôznymi a rôzne účinnými a bezpečnými postupmi k prevedeniu konkrétneho liečebného zákroku. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel v súlade so súdom prvej inštancie k záverom, že v danom prípade bolo preukázané porušenie povinností zo strany zamestnancov žalovaného počas pôrodu žalobcu tak ako to konštatoval aj Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „Úrad“) vo svojom rozhodnutí zo dňa 15.03.2012 č.k. I. XXX/XXXXX/XXXX, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 06.03.2013 v spojení s rozhodnutím Predsedníčky Úradu zo dňa 28.02.2013 pod číslom konania I. XXX/XXXXX/XXXX/R. V tomto rozhodnutí Úrad konštatoval, že v deň prijatia pacientky E. E. nebolo správne analyzované vyšetrenie fetálnej cirkulácie, ktorej hodnoty presahovali fyziologické rozpätie, neboli vykonané doplňujúce testy fetálnej cirkulácie, napr. vyšetrenie prietokov artéria cerebri media alebo ductus venosus alebo fetálnej aorty, ktoré by presnejšie ozrejmili stav plodu a dňa 17.08.2010 nebola včas a správne diagnostikovaná porucha mechanizmu prvej doby pôrodnej - vysoký priamy stav. Vzhľadom na pôsobnosť Úradu, ktorý v zmysle § 18 ods. 1 písm. b) zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov vykonáva dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti tým, že dohliada na správne poskytovanie zdravotnej starostlivosti súd prvej inštancie správne vychádzal z tohto rozhodnutia ktorým bol v zmysle § 193 C.s.p. viazaný a správne dospel k záveru o porušení povinností zo strany zamestnancov žalovaného pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti t.j. k záveru o splnení prvého predpokladu vzniku zodpovednosti za škodu.

11.1. Vzhľadom na právoplatné rozhodnutie Úradu a závery v tomto rozhodnutí konštatované bez ďalšieho neobstojí tvrdenie žalovaného v odvolaní, že protiprávne konanie zamestnancov žalovaného je v tomto prípade naďalej sporné a nepreukázané, nakoľko Úrad, ktorý rozhodol o protiprávnom konaní zamestnancov žalovanej, vychádzal z 3 posudkov, pričom jeden stanovil pochybenie, ale ďalšie 2 nie. Žalovaný v súvislosti s rozhodnutím Úradu tiež namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vychádzal z tohto rozhodnutia v konštatovaní, že má preukázanú príčinnú súvislosť medzi konaním zamestnancov žalovaného a zdravotným stavom žalobcu, keď Úrad sa k príčinnej súvislosti nemá právo vyjadrovať. Odvolací súd považuje za potrebné k uvedenej námietke uviesť, že súd prvej inštancie ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku (odsek 19.,20.) pri rozhodnutí Úradu v zmysle § 193 C.s.p. vychádzal len z tohto, že zo strany zamestnancov žalovaného boli porušené povinnosti pri poskytnutí zdravotníckej starostlivosti t.j. konštatovaný postup non lege artis a pri skúmaní príčinnej súvislosti vychádzal súd prvej inštancie z ďalšieho vykonaného dokazovania.

11.2. Porušenie povinností zo strany zamestnancov žalovaného počas pôrodu žalobcu boli navyše preukázané aj ďalšími dôkazmi a to posudkom č. X/XXXX vypracovaného znalcom F. P. X., v rámci trestného konania, ktorý konštatoval okrem iného, že počas prvej doby pôrodnej sa nepodarilo včas diagnostikovať nepravidelné naliehanie pri polohe pozdĺžnej hlavičkou, a to vysoký priamy stav s následnými komplikáciami a pôrod bol vedený prirodzenou cestou a nebola počas pôrodu poskytnutá zdravotná starostlivosť správne. Rovnaké závery boli preukázané znaleckým dokazovaním, keď znalec F. F. Q., X. vo svojom Znaleckom posudku č. X/XXXX konštatoval, že lekári, ktorí vyšetřili pacientku, nesprávne vyhodnotili nález na pôrodných cestách a hlavičke plodu. To viedlo k tomu, že nebola včas a správne diagnostikovaná porucha mechanizmu prvej doby pôrodnej - vysoký priamy stav.

11.3. Pokým žalovaný v odvolaní a interveniet vo vyjadrení k odvolaniu namietali, že Znalecký posudok F. P. X. im nebol doručený a ani neboli oboznámení s ich obsahom uvedené neobstojí. Ako vyplýva zo Zapisnice o pojednávaní zo dňa 27.3.2013 (č.l. 213 spisu) na tomto pojednávaní bol oboznámený

obsah spisu a výsledky prípravy pojednávania. Samotná skutočnosť, že žalovaný sa tohto pojednávania nezúčastnil a po splnení podmienok v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. sa konalo v jeho neprítomnosti nemá na vykonanie tohto dôkazu žiadny vplyv. Rovnako na vykonanie tohto dôkazu nemá vplyv ani skutočnosť, že interveniet vstúpil do konania neskôr (24.4.2014), keď mal do vyhlásenia rozsudku dosť času nato, aby sa oboznámil aj s dôkazmi, ktoré boli riadne vykonané predtým, ako vstúpil do konania.

12. Súd prvej inštancie správne dospel aj k záveru, že v danom prípade bolo preukázané splnenie aj ďalšieho predpokladu vzniku zodpovednosti za škodu a to existencia škody na zdraví žalobcu, keď vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca trpí viacerými závažnými diagnózami: závažné poškodenie mozgu - detská mozgová obrna kvadruspastickej formy so zvýšením svalového napätia charakteru spasticity, nepriaznivá prognóza retardácie vývoja v dôsledku závažného difúzneho poškodenia mozgu. Uvedené vyplynulo aj zo Znaleckého posudku č. XXX/XXXX vypracovanom znaleckou organizáciou z odboru Zdravotníctvo a farmácia, forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., Bratislava. Z hľadiska odškodňovania škody na zdraví možno škodlivý následok na zdravotnom stave žalobcu zúžiť na sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu / § 444 Občianskeho zákonníka/ tak ako bolo v uvedenom znaleckom posudku určené a ohodnotené celkovo 12.920 bodmi. Znalecká organizácia všetky hodnotené položky (položka č. 253 hlboká duševná zaostalosť - 1.560 bodov; položka č. 297a neschopnosť rečovej komunikácia - 500 bodov; položka č. 297b neschopnosť zmyslového vnímania - 1.000 bodov; položka č. 307 neschopnosť samostatného pohybu - 2.600 bodov; položka č. 321a neschopnosť párového a sexuálneho života - 800 bodov) v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon,“) zvýšila o 100% vzhľadom k veku žalobcu v čase poškodenia zdravia. Uvedené poškodenie zdravia žalobcu v odvolaní nespochybňoval ani samotný žalovaný.

13. Žalovaný vo svojom odvolaní uviedol, že v konaní ostáva sporná iba jedna skutočnosť a to či súd môže rozhodnúť o existencii jeho zodpovednosti za zdravotný stav žalobcu, keď v konaní nebola preukázaná existencia príčinnej súvislosti medzi konaním zamestnancov žalovaného a zdravotným stavom žalobcu, pričom možnosť preukázania takejto skutočnosti bola znaleckým dokazovaním dokonca vyvrátená. Žalovaný poukázal na viaceré rozhodnutia ohľadne dôkazného bremena v kontradiktórnom konaní (pozri odsek 2.1.1.) a trval na tom, že žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť medzi konaním zamestnancov žalovaného a jeho zdravotným stavom.

13.1. Súd prvej inštancie pri posudzovaní príčinnej súvislosti vychádzal z koncepcie pravdepodobnej proporcionálnej zodpovednosti, ktorá je založená na tom, že v rovine určenia existencie kauzálneho nexu sa vychádza z pravdepodobnosti, v akej bolo určité konanie príčinou konkrétneho následku a táto pravdepodobnosť sa následne premieta aj do roviny určenia náhrady škody, teda žalovaný je zodpovedný iba v tej miere, v akej prispel k vzniku následku, keď v tomto smere poukázal na rozhodnutia ÚS ČR sp. zn. I ÚS 1919/08 z 12.08.2008, rozsudok KS v Trnave sp. zn.: 11Co/616/ 2014. Súd prvej inštancie vzhľadom na existenciu tzv. multikauzálnej príčinnej súvislosti (ktorá v časti podozrenia na mitochondriálne ochorenie ako jednu z príčin súčasného stavu žalobcu nebola zavinená a spôsobilá žalovaným), dospel k záveru, že vzhľadom na súčasný stav vedeckých a medicínskych poznatkov, nie je možné preukázať v akom rozsahu sa na zdravotnom stave žalobcu podieľa žalovaný a v akom rozsahu (a či vôbec) sa na zdravotnom stave žalobcu podieľa genetická predispozícia a preto určil rozsah zavinenia žalovaného na 50 % t.z. rozhodol pre priznanie 50 % náhrady za SSÚ.

13.2. Odvolací súd poukazuje nato, že Ústavný súd Českej republiky v náleze sp. zn. I. ÚS 1919/08 zo dňa 12.08.2008, ktorý citoval aj súd prvej inštancie uviedol, že požiadavka na stopercentné preukázanie objektívnej príčinnej súvislosti sa javí ako nereálna, nedosiahnuteľná a neudržateľná. Určovať v lekárskejších postupoch jednoduchý vzťah príčiny a následku je samé osebe veľmi ťažké. Zásah lekára vlastne sám osebe mení prirodzený beh vecí v ľudskom tele, zasahuje do komplexných vzťahov príčin a následkov. Aj v prípade aktívneho konania lekára, ktorý zvolí určitý liečebný postup, je veľmi ťažké, dokonca vylúčené stanoviť, či tento postup bol nad všetku rozumnú pochybnosť jedinou možnou príčinou následku, ktorý nastal. O to ťažšie je to v prípadoch opomenutia, keď lekár nezvolí postup, ktorý na základe súčasných a dostupných znalostí lekárstva zvoliť mohol a mal. Preukázať, že práve a len toto opomenutie tvorí so škodlivým následkom ničím nenarušený vzťah, je v podstate nemožné.

13.3. Rovnako sa otázkou posúdenia miery dôkazu príčinnej súvislosti v medicínskych sporoch zaoberal aj Ústavný súd SR v Náleze sp. zn. II. ÚS 716/2016 zo dňa 24.10.2017. ÚS SR okrem iného v tomto náleze uviedol, že z hľadiska dokazovania v súdnom konaní je určenie miery procesnoprávneho poznania rozhodujúcich skutočností stupňom absolútnej istoty pomerne náročnou

úlohou, pretože optikou procesného práva je každý dôkaz o tvrdení skutočnosti v zásade len dôkazom jej pravdepodobnosti. Z povahy problémov súvisiacich so zmyslovým spoznávaním minulých javov nie je spravidla nikdy možné stopercentne potvrdiť existenciu alebo priebeh určitého skutkového deja, ktorý sa už odohral, a preto určitá miera neistoty bude skoro vždy v priebehu jeho dokazovania prítomná. Z uvedeného potom a contrario vyplýva, že absolútna istota nepripúšťajúca žiadne ani teoretické pochybnosti o inom priebehu udalostí nemôže byť v zásade ako miera dôkazu požadovaná, ak takáto požiadavka zároveň stavia stranu zaťažujú dôkazným bremenom do objektívne neprekonateľných dôkazných problémov. Uvedené platí o to viac, že kauzalita medzi skúmanými javmi určitého skutkového deja predstavuje taký jeho prvok, ktorý v zásade nie je ani zmyslovo ani bezprostredne a objektívne pozorovateľný, a preto jeho prítomnosť možno spravidla predpokladať iba na základe určitého kvantitatívneho stupňa pravdepodobnosti, a to obvykle na základe predchádzajúcich skúseností založených na ustálenom priebehu rozhodujúcich dejov. V tejto súvislosti je potrebné ďalej uviesť, že problematika spoznávanie minulých javov, najmä príčinnej súvislosti, sa prenáša do procesnej roviny najmä v tom, že základným východiskom pri uvažovaní o rozložení dôkazného bremena medzi strany sporu je pravidlo, podľa ktorého ten, kto tvrdí, ten aj dokazuje (affirmanti incumbit probatio), čo v sporovom súdnom konaní, pokiaľ ide o otázku preukázania príčinnej súvislosti, zaťažuje žalobcu. Ako správne T. N.Á. uvádza, v skutkovo a právne zložitých sporoch je tento základný sylogizmus spravidla nepostačujúci aj preto, že spravodlivé usporiadanie procesných vzťahov vyžaduje, aby bola zohľadnená skutočnosť, že mnohokrát nie je v možnostiach strany, ktorá určitú skutočnosť tvrdí, tiež svoje tvrdenia dokázať (porovnaj prof. JUDr. Alena Winterová, CSc., a kolektív. Civilní právo procesní. 6. aktualizované vydání. Praha : Linde, 2011. s. 252).

13.3.1. ÚS SR poukázal nato, že jednou z oblastí, kde tieto problémy vystupujú zvlášť do popredia, sú tzv. medicínskoprávne spory, ktoré sú charakteristické svojou skutkovou zložitou prejavujúcou sa predovšetkým súbehom viacerých príčin spôsobilých privodiť daný následok alebo výrazným časovým obdobím medzi príčinou a následkom, čo významne sťažuje dôkaznú situáciu, prípadne tým, že úroveň aktuálneho stavu poznania v danom čase neumožňuje spoľahlivo objasniť tvrdený kauzálny priebeh, nedokonalosťou postupov pri poskytovaní zdravotníckej starostlivosti alebo samotnou povahou biologických procesov (porovnaj napr. L., T. - L., K.. Kauzalita v civilním právu se zaměřením na medicínskoprávní spory. Praha : Ústav státu a práva AV ČR, 2016. s. 180). Charakteristickou črtou týchto vzťahov, ktorá v priebehu súdneho konania mnohokrát zohráva rozhodujúcu úlohu, je aj to, že medzi úrovňou poznania zdravotníckeho zariadenia a pacientom je výrazná informačná asymetria v neprospech pacienta. Práve informačná nerovnomernosť medzi úrovňou poznania zdravotníckeho zariadenia na jednej strane a jeho pacientom na strane druhej a s tým spojená odborná znalosť zdravotníckeho zariadenia a spôsobilosť vnímať udalosti spojené s poskytovaním zdravotníckych služieb lepšie alebo o ich priebehu zistiť viac a tiež jeho spôsobilosť preventívne alebo následne zabezpečiť o tom dôkazné prostriedky sú tými okolnosťami, ktoré ho stavajú do výhodnejšieho procesného postavenia v prípade sporu vo vzťahu k pacientovi, ktorý takéto možnosti spravidla nemá. V prípade, ak má za takejto situácie poškodený pacient, ako slabšia strana v priebehu súdneho konania dokázať príčinnú súvislosť medzi určitými právne relevantnými javmi, má v priebehu dokazovania pred sebou pomerne náročnú úlohu, ktorá hraničí v mnohých prípadoch s jej faktickou realizovateľnosťou. Práve objektívne limity spojené s dokazovaním kauzálnej súvislosti, ako aj slabšie postavenie poškodeného pacienta sú tými skutočnosťami, ktoré v rámci štandardného dôkazného sylogizmu vedú v mnohých prípadoch k nespravodlivým výsledkom, pretože neadekvátna náročnosť unesenia dôkazného bremena o príčinnej súvislosti medzi škodovou udalosťou a vznikom škody zo strany pacienta je v prípade uplatňovania zásady „všetko alebo nič“ aj spravidla príčinou jeho neúspechu v spore. Takéto riešenie sa javí byť nespravodlivé najmä v prípadoch, keď pre pravdivosť skutkových tvrdení žalobcu hovorí vysoká miera ich pravdepodobnosti. Uvedené tézy je potrebné úzko vnímať aj z pohľadu ústredných funkcií zodpovednosti sa škodu, ktorou je funkcia preventívna a reparačná. Z pohľadu naplnenia týchto funkcií zodpovednostného práva požiadavka stopercentnej miery dôkazu pre účely unesenia dôkazného bremena poškodenému ukladá, aby pod procesnou sankciou neúspechu v spore tvrdil a preukázal kauzalitu s absolútnou istotou, čo je vzhľadom na už uvedené cieľ, ktorý je nereálny a v zásade objektívne nesplniteľný. Dôsledkom takto chápanej a aplikovanej miery dôkazu o tvrdení kauzality je potom situácia, ktorá bráni aj realizácii hmotného práva tým, že na jednej strane žalovanému poskytuje neadekvátnu výhodu v súdnom konaní a na strane druhej neodôvodnene poškodzuje žalobcu, čo je zároveň v rozpore aj s princípmi procesného práva.

13.3.2. Podľa názoru ÚS SR v medicínskoprávných sporoch nie je v mnohých prípadoch z už uvedených dôvodov možné jednoznačne určiť skutočnú príčinu vzniku škodlivého následku, ale túto možno stanoviť len s určitou mierou jej pravdepodobnosti. V týchto prípadoch je nutné vziať do úvahy aj ďalšie prvky, na

ktorých je vybudovaný systém zodpovednostného práva, a zohľadniť ich v kontexte objektívnej kauzálnej neistoty a vzájomnom nerovnocennom postavení tak, aby výsledok zodpovedal princípom, na ktorých je zodpovednosť za ujmu/škodu postavená. V tejto situácii ide v zásade o vyvažovanie dvoch proti sebe stojacich záujmov, a to práva poškodeného na jeho odškodnenie a na druhej strane záujem na tom, aby povinnosť na náhradu škody zaťažovala iba toho, kto škodu skutočne spôsobil alebo ju mohol svojím konaním odvrátiť. Neistota vo vzťahu k príčinnej súvislosti musí byť preto spravodlivo rozdelená, pričom, ako uvádza G. Š., požiadavka spravodlivého vyváženého faktickej nerovnosti sporových strán je v zásade naplnená v prípade, ak je v pochybnostiach rozhodnuté v prospech toho, komu vznikla ujma (porovnaj L. G. Š. Důkazní břemeno v civilním soudním sporu, Praha, 1931. s. 114). Sumarizujúc uvedené možno konštatovať, že požiadavka jednoznačného preukázania príčinnej súvislosti bez možnosti pripustenia určitej rozumnej miery neistoty osobitne v sporoch, ktoré majú svoj pôvod vo vzťahoch lekár (zdravotnícke zariadenie) a pacient (klient), je v štandardnom type dôkazného sylogizmu neprimeraná, pretože narúša spravodlivú rovnováhu medzi dotknutými stranami tým, že nereflektuje objektívne limity súvisiace s následným poznávaním minulých javov, zvlášť príčinnej súvislosti, a proporcionálne nevyvažuje vzájomné asymetrické postavenie týchto subjektov, v ktorom má z už uvedených dôvodov „navrch“ zdravotnícke zariadenie, keďže na žalobcu (poškodeného) ako slabšiu stranu v ich vzájomnom vzťahu kladie neúmerné nároky, čím mu v súdnom konaní fakticky znemožňuje dosiahnutie ich uspokojenia, v dôsledku čoho porušuje aj jeden z aspektov práva na spravodlivé súdne konanie, ktorým je rovnosť jeho strán. Z uvedeného možno urobiť záver, podľa ktorého ak je miera procesnoprávneho poznania vyžadovaná na preukázanie príčinnej súvislosti medzi právne relevantnými javmi zo strany žalobcu ako slabšej strany sporu zjavne neprimerane vysoká a nezohľadňujúca faktickú nerovnosť strán sporu, tak v dôsledku toho je aj dôkazné bremeno kladené na túto stranu zjavne neprimerané, čo potom vylučuje aj akúkoľvek zmysluplnú úvahu o možnosti jeho „unesenia“, čím dochádza k porušeniu práva na rovnosť strán ako jedného z komponentov práva na spravodlivé súdne konanie.

13.4. Odvolací súd má v súlade so súdom prvej inštancie zato, že vykonaným dokazovaním (posudok č. /92010 F. X., znalecké dokazovanie - Znalecký posudok č. XXX/XXXX G.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., Bratislava) bolo preukázané, že príčinou hypoxicko-ischemickej encefalopatie je perinatálna asfyxia. Znalecké dokazovanie tiež preukázalo, že perinatálna hypoxia môže viesť ku spastickej kvadraparetickej forme detskej mozgovej obrny a žalobcu sú dominantné práve znaky spastickej kvadraparézy, takže je pravdepodobná súvislosť medzi hypoxicko-ischemickou encefalopatiou a jeho stavom. Vzhľadom na vykonané dokazovania a s poukazom na vyššie uvedené úvahy o posúdení miery dôkazu príčinnej súvislosti v predchádzajúcich odsekoch dospel odvolací súd v súlade so závermi súdu prvej inštancie veci k vnútornému presvedčeniu, že medzi protiprávnym konaním žalovaného, ktorý zdravotnú starostlivosť pri vedení pôrodu žalobcu neposkytol lege artis a poškodením zdravia žalobcu je príčinná súvislosť. Všetky skutočnosti, ktoré boli v spore preukázané svedčia tomu, že to bol práve vadný spôsob vedenia pôrodu žalovaným, ktorý vystavil plod k perinatálnej hypoxii a viedol k poškodeniu zdravia žalobcu. Odvolací súd tak dospel k presvedčeniu, že bez tohto konania žalovaného by k poškodeniu zdravia žalobcu nebolo došlo, teda, že medzi konaním žalovaného a poškodením zdravia žalobcu existuje vzťah faktickej kauzality. Zároveň je tu podľa presvedčenia odvolacieho súdu medzi konaním žalovaného a poškodením zdravia žalobcu aj vzťah právnej kauzality, keď podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností je poškodenie zdravia žalobcu adekvátnym následkom protiprávneho konania žalovaného.

13.5. Príčinná súvislosť nebola síce preukázaná stopercentne, ale požiadavka na stopercentné preukázanie objektívnej príčinnej súvislosti medzi liečebným postupom lekára a poškodením zdravia pacienta sa javí ako nereálna, nedosiahnuteľná a neudržateľná. S ohľadom na obmedzené schopnosti lekárskej vedy rozpoznať presný priebeh reťazca príčin a následkov, ktorý sa odohráva v ľudskom tele v krátkom časovom rozpätí je nanajvýš ťažké, ak nie úplne nemožné, aby bol podaný dôkaz, ktorý stopercentne preukazuje príčinnú súvislosť. Vzhľadom na vyslovené právne závery o miere dokazovania v medicínskych sporoch tak ako to konštatoval Ústavný súd Českej a aj Slovenskej republiky možno konštatovať, že právne názory ohľadne dôkazného bremena v rozhodnutiach na ktoré poukazoval žalovaný vo svojom odvolaní sú už touto novšou judikatúrou Ústavného súdu prekonané.

13.5.1. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie samotnú skutočnosť, že príčinná súvislosť nebola preukázaná stopercentne správne zohľadnil pri skúmaní multikauzality. Samotný protiprávny úkon nemusí byť jedinou príčinou vzniku škody (kumulatívna kauzalita), stačí, že je jednou z príčin, a to príčinou dôležitou, podstatnou a značnou. V tejto súvislosti možno poukázať aj na Princípy európskeho deliktneho práva (Principles of European Tort Law - PETL), ktoré (ako dielo popredných predstaviteľov európskej civilistiky z prostredia akademickej obce i právnej praxe) právnický vymedzujú príčinnú

súvislosť ako predpoklad zodpovednosti za škodu (porovnaj E. K., P. O. et al., Prokazování příčinné souvislosti multikauzálních škod, Univerzita Karlova v Praze 2010, str. 89).

13.6. Vzhľadom na závery konzultačného vyšetrenia zahrnutého v lekárskej správe z neurologickej ambulancie z 11.02.2016 vykonaného L. F. O., X., Klinika detského a dorostového lékařství VFN a I. LF UK, Všeobecní fakultní nemocnice, Praha (".....Trvá tak podezření na kombinaci poporodní asfyxie s primární mitochondriální nemocí či s kortikální dysplázií, nicméně toho častu sme již naše biochemické možnosti další diagnostiky vyčerpali a blíže nemůžeme specifikovat.") a závery v Znaleckom posudku č. XXX/XXXX G..sk. („...sa nedá jednoznačne konštatovať, že zdravotný stav žalobcu je dôsledkom genetickej predispozície“; „..... na základe dostupnej zdravotnej dokumentácie sa spolupodiel genetickej predispozície na celkovom zdravotnom stave žalobcu javí ako jedno z možných vysvetlení.“) súd prvej inštancie cez ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka skúmal rozsah zavinenia žalovaného, pretože nebolo možné v danej veci vzhľadom na súčasný stav vedeckých a medicínskych poznatkov preukázať či a v akom rozsahu sa na zdravotnom stave žalobcu podieľala aj jeho genetická predispozícia. Odvolací súd zastáva názor, že ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka možno v medziach analógie použiť aj v prípade, keď jednou z príčin vzniku škody boli aj objektívne okolnosti ako je aj napr. genetická predispozícia, keď pri nich sa náhrada škody znižuje obdobne ako pri zavinení poškodeného. Odvolací súd záverom len dodáva, že rozsahom zavinenia žalovaného vo výške 50% sa odvolací súd nezoberal a to s poukazom na čl. 16 ods. 3 C.s.p. podľa ktorého v konaní o opravnom prostriedku a v ďalšom konaní nemôže byť rozhodnuté nepriaznivejšie pre stranu, ktorá opravný prostriedok uplatnila. Nakoľko rozsah zavinenia 50% nebol žalobcom napadnutý odvolaním, odvolací súd ho v zmysle zásady zákazu reformatio in peius nemohol preskúmať a zmeniť v neprospech žalovaného - odvolateľa.

13.7. S poukazom na uvedené neobstoja námietky žalovaného (pozri odsek 2.1.), že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí neprihliadol na ďalšie závery uvedené v Znaleckom posudku č. XXX/XXXX G..sk ohľadne genetickej predispozície žalobcu a rovnako ani námietky, že príčinná súvislosť medzi konaním zamestnancov žalovaného a zdravotným stavom žalobcu nebola v tomto konaní preukázaná. Odvolací súd sa preto stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade, boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu a žalovaný zodpovedá za škodu na zdraví žalobcu.

14. Odvolací súd sa zaoberal výškou priznanej škody a dospel k záveru, že je dôvodná námietka žalovaného týkajúca sa výpočtu výšky náhrady škody, lebo ak súd rozhodol, že je zodpovedný za škodu na zdraví do výšky polovice zo sumy 186.823,20 €, teda do výšky 93.411,60€ a následne, že tento nárok zvýšil z dôvodu osobitného zreteľa o 50%, mal priznanú sumu zvýšiť o 50% zo sumy 93.411,60 €, nie zo sumy 186.823,20 €.

15. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

16. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

17. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku.

18. Podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%.

19. Podľa § 6 ods. 1, 2 zákona č. 437/2004 Z.z. poskytovateľ náhrady a poškodený môžu uzatvoriť dohodu o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, a to aj nad výšku náhrady ustanovenú týmto zákonom, najviac však do výšky náhrady ustanovenej v § 5 ods. 5; ak ide o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, dohodu s poškodeným môže uzatvoriť poisťovateľ alebo Slovenská kancelária poisťovateľov. Dohoda o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia musí mať písomnú formu.

20. Podľa § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z. poškodený je oprávnený uplatniť nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na súde, ak sa podal návrh na uzatvorenie dohody podľa odseku 1 a do troch mesiacov od jeho podania sa neuzatvorila dohoda podľa odseku 1 a neuspokojili sa nároky poškodeného.

21. Podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. bodové hodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel

poškodenie na zdraví. V prípadoch ustanovených v odseku 3 posudzujúci lekár prihliada aj na stanovisko poškodeného k odporúčanému zákroku.

22. Ako už bolo uvedené vyššie (pozri odsek 12.) sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu bolo ohodnotené celkovo 12.920 bodmi. Vzhľadom na hodnotu jedného bodu vo výške 14,46€ (Opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 26/2009 ktorým sa ustanovuje výška náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia pre rok 2009) výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje sumu 186.823,20€ (12.920 x 14,46€).

22.1. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, ktorý vzhľadom na následky, ktoré na strane žalobcu vznikli a boli popísané v Znaleckom posudku č. 204/2017 (trvalé poškodenie a to : hlboká duševná zaostalosť; neschopnosť rečovej komunikácia; neschopnosť zmyslového vnímania; neschopnosť samostatného pohybu; neschopnosť párového a sexuálneho života) vzal do úvahy aj okolnosti hodné osobitného zreteľa a zvýšil túto náhradu o 50% v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. t.j. o sumu 93.411,60€ (50% zo sumy 186.823,20€), keď poškodenie zdravia žalobcu je trvalé s vážnym obmedzením zapojenia sa žalobcu do spoločenského a súkromného života a s nemožnosťou akéhokoľvek spoločenského uplatnenia.

22.2. Výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia spolu s mimoriadnym zvýšením potom predstavuje sumu 280.234,80€ (186.823,20€ + 93.411,60€ t.j. 50% zo sumy 186.823,20€) a pri zohľadnení rozsahu zavinenia žalovaného vo výške 50 % potom táto výška náhrady predstavuje sumu 140.117,40€ (50% zo sumy 280.234,80€) a nie sumu 186.823,20€ ako nesprávne rozhodol súd prvej inštancie.

22.3. V súvislosti s priznanou náhradou za sťaženie spoločenského uplatnenia a jej mimoriadneho zvýšenia odvolací súd nepovažuje za dôvodnú námietku žalovaného, že ak základné bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia bolo navýšené aj znaleckou organizáciou a aj súdom, ide o duplicitu navýšenia, čo právne predpisy nepripúšťajú (bližšie pozri odsek 2.3). Navýšenie bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia znalcom až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví umožňuje ustanovenia § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. O mimoriadnom zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. rozhoduje súd ktorý pri rozsahu zvýšenia vychádza z bodového ohodnotenia, ktoré bolo už prípadne aj posudzujúcim lekárom resp. znalcom primerane zvýšené.

23. Žalovaný v odvolaní namietal, že žalobca mu v zmysle § 6 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z. nedoručil návrh dohody o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, nebola splnená hmotnoprávna podmienka na to, aby si vôbec mohol svoj údajný nárok uplatniť na súde a preto súd mal súd žalobu zamietnuť, resp. dokonca odmietnuť.

23.1. Odvolací súd považuje uvedené námietky žalovaného v plnom rozsahu za nedôvodné. Nároky na náhradu škody za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa zákona č. 437/2004 Z.z. sú svojou povahou občianskoprávne nároky, pričom právna úprava v zmysle § 6 ods. 3 citovaného zákona kladie význam aj na podanie návrhu na uzatvorenie dohody zo strany poškodeného, čím podmieňuje jeho právo uplatniť nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na súde. Tento návrh na uzatvorenie dohody je jednaním medzi poškodeným účastníkom na jednej strane a povinnou osobou na strane druhej, ktoré má za cieľ dosiahnuť zmier, teda vo svojej podstate mimosúdne vyriešenie veci. Pravdou je, že v citovanom zákone nie je ustanovenie, ktoré by spôsob podania tohto návrhu na uzatvorenie dohody priamo upravovalo, čím možno povedať, že tento návrh nemusí byť prísne formálny a v kladnom prípade jeho akceptáciou môže dôjsť k dohode, v zmysle ktorej dochádza buď k úplnému, alebo aspoň čiastočnému uspokojeniu nároku. V prípade, ak do troch mesiacov od jeho podania nedôjde k uzatvoreniu dohody a neuspokojia sa nároky poškodeného, môže sa poškodený domáhať priznania nároku, alebo jeho neuspokojenej časti návrhom na súde (§ 6 ods. 3 zákona). Podanie návrhu na uzatvorenie mimosúdnej dohody je teda iba procesnou podmienkou pre uplatnenie nároku na súde. V prípade, ak poškodený uplatní nárok na súde bez predchádzajúceho podania návrhu na mimosúdnu dohodu, nemôže súd jeho žalobu pre nedostatok splnenia tejto podmienky zamietnuť, ani bez ďalšieho konanie zastaviť, ale správne mal vzhľadom na podanie žaloby na súde ešte za účinnosti O.s.p. poškodeného vyzvať na odstránenie nedostatku tejto podmienky so stanovením primeranej lehoty (§ 43 ods. 1 O.s.p.).

23.2. Z hľadiska posúdenia samotného splnenia podmienky uvedenej v ust. § 6 ods. 3 citovaného zákona v preskúmvanej veci, je potrebné pozornosť upriamiť na cieľ, ktorý zákon sledoval ustanovením o podaní návrhu na uzatvorenie mimosúdnej dohody, ktorým nepochybne bolo vyvolať zmier, či jednanie s výsledkom mimosúdneho usporiadania nároku, za účelom predísť tak súdnemu sporu. Metóda výkladu citovaného ustanovenia teda nie je určená iba jeho predmetom, ale aj jeho zmyslom, funkciou. K aplikácii

práva nemožno z hľadiska jeho opodstatnenosti pristupovať formalisticky bez toho, aby súd vzal do úvahy podstatu, zmysel a funkcie inštitútu mimosúdnej dohody, tiež povahu uplatneného nároku vo vzťahu k odmietavému stanovisku odporkyne k uplatnenému nároku v danom konaní. Každý súd pri svojom rozhodovaní by mal mať na zreteli základný účel konania - poskytnutie spravodlivej ochrany subjektívnym právam účastníkov. Ústavne články o súdnej ochrane (čl. 46 Ústavy, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd spolu s občianskym súdnym poriadkom predstavujú všeobecné požiadavky spravodlivého procesu. Vzťah práva a spravodlivosti načrtnol Český Ústavný súd, keď v jednom zo svojich nálezov uviedol: „súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho, ktorého záujmu chráneného príslušnou normou“ (porovnaj nález Ústavného soudu ČR sp.zn. II. ÚS 222/07).

23.3. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, je zrejmé, že zmysel a účel ust. § 6 ods. 3 cit. zákona spočívajúci v umožnení žalovaného ako povinného zo zodpovednostného vzťahu plniť mimosúdne žalobcovi s cieľom predísť sporu, nemôže byť naplnený. Od doby, ako žalovaný prevzal žalobu (22.8.2012), uplynuli nielen tri mesiace ale aj niekoľko rokov a postoj žalovaného k uplatnenému nároku sa žiadnym spôsobom nezmenil. Na základe čoho je jednoznačné, že zmysel a účel ust. § 6 ods. 3 cit. zákona nemôže tak byť naplnený. Žalovaný jednoznačne najneskoršie od doby ako mu bola doručená žaloba má vedomosť akého nároku sa žalobca domáha (aj čo do základu aj čo do výšky), bez akejkoľvek akceptácie tohto nároku z jeho strany, či pokusu o mimosúdne vyriešenie sporu, bolo by podľa názoru odvolacieho súdu neudržateľným formalizmom a odopretím spravodlivosti vo vzťahu k právam žalobcu neprejednať a vecne nerozhodnúť o ním uplatnenom nároku. Podľa názoru odvolacieho súdu, za daných okolností, je potrebné považovať najneskorším doručením žaloby žalovanému, procesnú podmienku vyplývajúcu z ust. § 6 ods. 3 cit. zákona za splnenú.

24. Žalovaný v odvolaní osobitne namietal výrok o povinnosti zaplatiť úroky z omeškania zo sumy, ktorá predstavuje náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a to od dňa, kedy bola súdu doručená žaloba vo veci, keď nemôže byť zaviazaný, aby platil úroky z omeškania za plnenie, o ktorého existencii a ani výške nemal vedomosť až do okamihu vyhlásenia rozsudku. Odvolací súd zastáva názor, že odvolanie žalovaného je čo sa týka úrokov z omeškania dôvodné len sčasti.

24.1. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

24.2. V zmysle citovaného ustanovenia § 5 ods. 5 (pozri odsek 18.) môže súd zvýšiť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, ale o takomto zvýšení náhrady sťaženie spoločenského uplatnenia môže uzatvoriť poskytovateľ náhrady a poškodený dohodu o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Vzhľadom na možnosť uzatvorenia dohody tu potom právny predpis v zmysle § 6 ods. 3 priamo určuje dobu splatnosti navrhovanej výšky náhrady na tri mesiace od podania návrhu na vyrovnanie, nie od uzatvorenia dohody, resp. neprijatia návrhu adresátom.

24.3. Vzhľadom na závery odsekov 23.1.-23.3. je možné samotnú žalobu považovať za návrh dohody o vyrovnaní. Žalobca v žalobe žiadal o zaplatenie náhrady škody z titulu bolestného vo výške 12.471,75€, sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 212.851,20€, zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50% - 106.425,60€ a žaloba bola žalovanému doručená dňa 22.8.2012. Keďže nedošlo k uzatvoreniu dohody do 3 mesiacov od doručenia žaloby t.j. do 22.11.2012 tak žalovaný sa potom dňom 23.11.2012 dostal do omeškania. Žalobcovi vzniklo právo požadovať od žalovaného aj úroky z omeškania vo výške 8,75% v zmysle § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. platného a účinného do 31.1.2013, nielen z náhrady škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia ale aj zvýšenej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, keď odvolaciemu súdu je z rozhodovacej činnosti známe, že od 23.11.2012 / prvý deň omeškania / bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 0,75% a žalobca preto má právo na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 8,75%. Podľa § 10c predmetného Nariadenia, ktoré predstavuje prechodné ustanovenie k úprave účinnej od 01.02.2013 ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013. V tomto prípade je nepochybné, že právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným vznikol pri pôrode 17.8.2008, ktorý bol zo strany žalovaného j vedený non lege artis a preto sa v zmysle § 10c 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. na určenie výšky úrokov z omeškania peňažného plnenia priznaného žalobcovi použije predmetné nariadenie v znení účinnom do 31.01.2013 a to aj za dobu omeškania po tomto dátume.

24.4. Odvolací súd záverom len dodáva, že vzhľadom na zmenu právnej úpravy týkajúcej sa odškodňovania náhrady za bolesť a sťaženia spoločenského uplatnenia a to zákonom č. 437/2004 Z.z. nie je možné ohľadne splatnosti zvýšenej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a za bolesť aplikovať rozhodnutie NS SR, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 72, ročník 1996 podľa ktorého povinnosť zaplatiť náhradu zodpovedajúcu ďalšiemu zvýšeniu odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia (bolesť) podľa ustanovenia § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov, vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia. Až uplynutím tejto doby určenej na splnenie priznanej náhrady, dochádza k omeškaniu dlžníka.

25. Odvolací súd s poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti v zmysle § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 140.117,40€ spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne od 23.11.2012 do zaplatenia a vo zvyšku náhrady škody a úrokov z omeškania žalobu ako bezdôvodnú zamietol.

26. O náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2, v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. Nakoľko odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti zmenil bolo potrebné rozhodnúť v zmysle § 396 ods. 2 C.s.p. o náhrade trov celého konania. Žalobca vzhľadom na spôsob rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu bol plne procesne úspešný čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenie vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu a preto mu vznikol voči žalovanému nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania, ktorá bude priznaná iba z prisúdenej sumy v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26.1. K náhrade trov konania považuje odvolací súd za potrebné vzhľadom aj na námietky žalovaného v odvolaní dodať, že predmetom konania bol nárok žalobcu na náhradu škody z titulu náhrady za bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia a zvýšenia sťaženie spoločenského uplatnenia. V posudzovanej veci ide o prípad, kedy rozhodnutie závisí od znaleckého dokazovania, resp. od úvahy súdu. Presné peňažné vyjadrenie výšky nároku v spore je možné len uplatnením odborných znalostí, pričom sa za týmto účelom spravidla vykonáva znalecké dokazovanie. Od žalobcu v takomto spore nemožno očakávať, že sám bude disponovať takými odbornými vedomosťami a zručnosťami, aby vedel presne peňažne vyčíslit' výšku svojho nároku. Civilný sporový poriadok neobsahuje zákonné ustanovenie, ktoré by bolo obdobou § 142 ods. 3 O.s.p., a ktoré by výslovne upravovalo spôsob rozhodovania o náhrade trov konania v situácií, keď rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu. Odvolací súd však zastáva názor, že aj ustanovenie § 255 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, umožňuje v takýchto veciach priznať strane plnú náhradu trov konania. V prípade uplatňovania nároku, ktorý žalobca objektívne nie je schopný presne vyčíslit' (nakoľko jeho konkrétna výška závisí od odborných znalostí alebo od úvahy súdu), je potrebné posudzovať úspech strán sporu v konaní podľa toho, či žalobca preukázal danosť svojho nároku čo do základu. V posudzovanej veci preto úspech žalobcu nemožno hodnotiť porovnaním výšky súdom priznaného plnenia a žalobcom nárokovanej sumy. Žalobca bol v konaní plne úspešný, nakoľko preukázal, že mu vznikol nárok na uplatnené náhrady a pokiaľ konkrétne peňažné vyjadrenie tohto nároku boli nižšie ako žalobcom vyčíslená suma, tento rozdiel nemožno považovať za neúspech žalobcu a úspech žalovaného, ako sa nesprávne domnieva žalovaný.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).